

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ		
ΤΜΗΜΑ	ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	N1-8010	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΕΙΡΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	4	7	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού υποβάθρου και ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ ΕΝΤΥΠΟΥ (Ε΄ εξαμ.), (N1-5060)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uniwa.gr/courses/GRAF169/		

- ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p><i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης</i> <i>Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β</i> <i>Περίληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων</i>
<p>Μετά το τέλος του μαθήματος οι σπουδαστές θα είναι σε θέση :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να έχουν γνώμη/ερωτήματα για το πεδίο του σχεδιασμού των γραμματοσειρών. Να γνωρίζουν τις σύγχρονες κατευθύνσεις στο σχεδιασμό, τις τεχνικές και τη βασική βιβλιογραφία. • Να ασκούν γόνιμη κριτική και αυτοκριτική. • Να αντιλαμβάνονται τη χρησιμότητα της ιστορικής γνώσης για τη διαμόρφωση εμπειριστωμένων σχεδιαστικών προτάσεων. • Να αναλύουν κριτικά κατατεθειμένες θέσεις γύρω από το σχεδιασμό των γραμματοσειρών • Να ερευνούν το πεδίο του σχεδιασμού των γραμματοσειρών, στο θεωρητικό και το πρακτικό του μέρος.

- Να γνωρίζουν τη μεθοδολογία της εργασίας του σχεδιασμού γραμματοσειρών από το αρχικό στο τελικό στάδιο.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Δυπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις (σχεδιασμός ειδικών προδιαγραφών)
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

• ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εισαγωγή στον ψηφιακό τυπογραφικό σχεδιασμό, ώστε ο/η φοιτητής/ρια να αντιληφθούν και να μελετήσουν εις βάθος τις αναλογίες, τη δομή των τυπογραφικών χαρακτήρων και τη σύνδεση του σχεδίου των γραμμάτων με τη χρήση μιας ολοκληρωμένης γραμματοσειράς.

Θεωρητικό Μέρος

Τα πεδία που διδάσκονται στο θεωρητικό σκέλος του μαθήματος αφορούν:

α) την ιστορία του σχεδιασμού των ελληνικών τυπογραφικών στοιχείων. Συγκεκριμένα συζητούνται οι διαφορετικές κατευθύνσεις του σχεδιασμού στο εκάστοτε ιστορικό πλαίσιο.

Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στους παράγοντες που συνέβαλλαν στις διαφορετικές σχεδιαστικές προσεγγίσεις κάθε ιστορικής περιόδου, όπως οι τεχνολογικές αλλαγές και η επιρροή τους στην έντυπη παραγωγή.

β) την ανάλυση της δομής των ελληνικών και λατινικών τυπογραφικών στοιχείων.

Συγκεκριμένα θίγονται οι διαφορές και οι ομοιότητές μεταξύ των δύο αλφάβητων, οι τυπογραφικές συμβάσεις και οι βασικές σχεδιαστικές αποφάσεις (παράμετροι σχεδιασμού) σε συνδυασμό με την επιθυμητή χρήση των γραμματοσειρών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τυπογραφικό ρυθμό (*συνύπαρξη όμοιων, ανόμοιων στοιχείων και κενού χώρου*) και συζητούνται οι μέθοδοι προσέγγισης του ρυθμού μέσω μελετών παλαιότερων και σύγχρονων παραδειγμάτων.

γ) Μεθοδολογία σχεδιασμού μιας γραμματοσειράς, από τη σύλληψη της ιδέας στη σύνταξη και υποστήριξη μιας ολοκληρωμένης σχεδιαστικής πρότασης μέχρι την παραγωγή του τελικού σχεδιαστικού προϊόντος. Σε αυτό το μέρος αναλύονται διεξοδικά τα στάδια σχεδιασμού και δίνεται έμφαση στις μεθόδους κριτικής ανάλυσης και βελτίωσης του σχεδιασμού.

δ) Εκμάθηση των τεχνικών και των σχεδιαστικών προγραμμάτων δημιουργίας ψηφιακών

γραμματοσειρών. Η διδασκαλία του θεωρητικού μέρους γίνεται μέσω διαλέξεων παρουσιάσεων, μελέτης παραδειγμάτων-προτύπων και συζήτησης σημαντικών μελετών της διεθνούς βιβλιογραφίας.

Εργαστηριακό μέρος

Στο εργαστηριακό μέρος του μαθήματος οι φοιτητές/ριες καλούνται να εφαρμόσουν τα ζητήματα που θίγονται στο θεωρητικό μέρος μέσω πρακτικών ασκήσεων. Στο πρώτο μισό του εξαμήνου οι φοιτητές καλούνται να ολοκληρώσουν μικρές ασκήσεις πάνω στα επιμέρους θέματα του σχεδιασμού και να συντάξουν σταδιακά την πρόταση τους για σχεδιασμό μιας γραμματοσειράς. Το δεύτερο μισό του εξαμήνου είναι αφιερωμένο στην εξέλιξη της πρότασης έως τη δημιουργία μιας λειτουργικής ψηφιακής γραμματοσειράς. Στόχος των ασκήσεων είναι αφενός η εξοικείωση με τις τεχνικές σχεδιασμού και αφετέρου η εκπαίδευση στην οργάνωση, τη διεκπεραίωση και την υποστήριξη ενός ατομικού έργου. Το εργαστηριακό μέρος του μαθήματος πλαισιώνεται με εβδομαδιαία κριτική παρουσίαση με τη συμμετοχή όλων. Κατά την παρουσίαση οι φοιτητές/ριες παρουσιάζουν την πορεία του ατομικού τους project, εκθέτουν τους προβληματισμούς τους και συζητούν με τους συνάδελφους τους πιθανές λύσεις και διεξόδους.

• ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>															
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Παρουσιάσεις με power point και video. Παρουσιάσεις ειδικών προγραμμάτων δημιουργίας γραμματοσειρών.</p>															
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="632 1111 962 1167">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="970 1111 1297 1167">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="632 1171 962 1200">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="970 1171 1297 1200">40</td> </tr> <tr> <td data-bbox="632 1205 962 1261">Μελέτη & Ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="970 1205 1297 1261">30</td> </tr> <tr> <td data-bbox="632 1265 962 1294">E-class</td> <td data-bbox="970 1265 1297 1294">10</td> </tr> <tr> <td data-bbox="632 1299 962 1355">Εκπόνηση μελέτης-έρευνας</td> <td data-bbox="970 1299 1297 1355">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="632 1359 962 1415">Καλλιτεχνικό Εργαστήριο Σχεδιασμού</td> <td data-bbox="970 1359 1297 1415">80</td> </tr> <tr> <td data-bbox="632 1420 962 1464">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="970 1420 1297 1464">180</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	40	Μελέτη & Ανάλυση βιβλιογραφίας	30	E-class	10	Εκπόνηση μελέτης-έρευνας	20	Καλλιτεχνικό Εργαστήριο Σχεδιασμού	80	Σύνολο Μαθήματος	180	
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου															
Διαλέξεις	40															
Μελέτη & Ανάλυση βιβλιογραφίας	30															
E-class	10															
Εκπόνηση μελέτης-έρευνας	20															
Καλλιτεχνικό Εργαστήριο Σχεδιασμού	80															
Σύνολο Μαθήματος	180															
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>I. Θεωρία (35%) Ερωτήσεις Κριτικής Ανάλυσης και Συγκριτικής Αξιολόγησης πάνω στα βασικά κείμενα της βιβλιογραφίας.</p> <p>II. Εργαστήριο (65%) Α. Παρουσίαση και υποστήριξη της πρότασης σχεδιασμού μιας νέας γραμματοσειράς. Η παρουσίαση θα περιλαμβάνει την έρευνα που έχει γίνει, τις αναφορές στη βιβλιογραφία, τη σχεδιαστική πρόταση. (20%)</p> <p>Β. Παράδοση Φακέλου Εργασιών (80%) με: α) τις πρακτικές ασκήσεις στα επιμέρους θέματα του σχεδιασμού. (10%) β) Παρουσίαση της ολοκληρωμένης γραμματοσειράς, τόσο σε τεχνικό όσο και στο σχεδιαστικό επίπεδο. (70%)</p> <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης των φοιτητών περιλαμβάνουν:</p>															

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Τη συμμετοχή τους στα εβδομαδιαία εργαστήρια. 2. Την τήρηση του χρονοδιαγράμματος (δίδεται στην αρχή του εξαμήνου). 3. Τη συμμετοχή τους στις εβδομαδιαίες διορθώσεις των ασκήσεων. 4. Την εξέλιξη των προτάσεών τους. <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης δίνονται στους φοιτητές στην αρχή του εξαμήνου. Το χρονοδιάγραμμα αναρτάται στην αρχή του εξαμήνου στην πλατφόρμα ασύγχρονης εκπαίδευσης. Η κάθε άσκηση συνοδεύεται με το ποσοστό επί της συνολικής βαθμολογίας.</p>
--	--

• **ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

Greek sources

1. Bringhurst, R. (2001), *Στοιχεία της τυπογραφικής τέχνης*, ΠΕΚ (Εύδοξος).
2. Μαθιόπουλος, Γ. (2009), *Ανθολόγιο ελληνικής τυπογραφίας. Συνοπτική ιστορία της τέχνης του εντύπου ελληνικού βιβλίου από τον 15ο έως τον 20ό αιώνα*, ΠΕΚ.
3. Μαστορίδης, Κλ. (1999), *Casting the Greek Newspaper*, Θεσσαλονίκη, ΕΛΙΑ.
4. Μαστορίδης, Κλ. (2006), *Χάραξη και χύτευση των ελληνικών τυπογραφικών στοιχείων στον 19ο και 20ό αιώνα*, ΥΦΕΝ, τόμος 6, Θεσσαλονίκη.
5. Εταιρεία Ελληνικών Τυπογραφικών Στοιχείων (1998), *Τα ελληνικά γράμματα: Από την σκληρή πέτρα στον σκληρό δίσκο*, Διεθνές Συνέδριο, Μ. Μακράκης (επιμ.), Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών.
6. Scholderer, V. (1927/1995), *Greek Printing Types. 1465-1927*, Εκδόσεις Τυποφιλία, Θεσσαλονίκη.

International Sources

1. Bowman, J.H. (1998), *Greek printing types in Britain, from the late eighteenth to the early nineteenth century*, Typophilia, Thessaloniki.
2. Berry, J. (intr.), (2003), *Type & Typography: Highlights from Matrix*. Mark Batty Publ.
3. Burke, C. (1998), *Paul Renner: The Art of Typography*. Princeton Architectural Press.
4. Coles, S. (2012), *The Anatomy of Type : a Graphic Guide to 100 typefaces*. Harper Design, Νέα Υόρκη.
5. Dwiggin, W.A. (1940), *WAD to RR: A Letter about Designing Type*. Harvard College Library.
6. Friedl, F. – Ott, N. – Stein, B. (1998), *Typo: When, Who, How*, Konemann Publ.
7. Goudy, F.W. (1977), *Typologia: studies in type design & type making, with comments on the invention of typography, the first types, legibility, and fine printing*. University of California Press.
8. Goudy, F. (1952), *The Alphabet and Elements of Lettering*, Dover Publ.
9. Kinross, R. (2015), *Modern Typography: an essay in critical history*. Hyphen Press, Λονδίνο.

10. Kindel, E. (Ed.), (2018), *Typeform Dialogues*, 2nd ed. Hyphen Press, Λονδίνο.
11. Korger, H. (1992), *Handbook of Type and Lettering*, Design Press.
12. Leonidas, G. (2018), «Enabling modernity: innovation in modulated Greek typefaces, 1998-2007». *Philological Encounters*. 3 (4). pp. 412-440.
13. Leonidas, G. (2018), *Designing Greek Typefaces*. medium.org
14. Nemeth, T. (2017), *Arabic Type making in the english world: the influence of technology on the form of Arabic Design, 1908-1933*. Brill.
15. Majoor, M. (2004), *Typotheque: My Type Design Philosophy*.
16. McNeil, P. (2017), *The visual history of type*. Laurence King Publishing, London.
17. Morison, S. (1956), *A Tally of Types*, Cambridge Univ. Press
18. Mastoridis, K. (1999), *Casting the greek newspaper: a study in the morphology of the ephemera from its origins until the introduction of mechanical setting*. ΕΛΙΑ, Θεσσαλονίκη.
19. Smeijers, F., Kinross, R. (1996), *Counterpunch: Making Type in the Sixteenth Century, Designing Typefaces Now*. Hyphen Press.
20. Tracy, W. (1986), *Letters of Credit: A View of Type Design*. Gordon Fraser, London.
21. Unger, G. (2018), *Theory of Type Design*. nai010.

Related periodicals:

1. www.archivesofdesign.gr
2. *Hyphen* (περιοδικό Τυπογραφίας)
3. *Eye magazine*
4. *Visible language*
5. *Emigre*